

"העבר, גם הקשה ביותר, אינו מוס או בושה אלא מכרה חיים"

(אהרן אפלפלד / 'סיפור חיים')

באותו ערב מוזר

מישהו שאל:

האם אפשר לשנות את העבר?

והאשה החולנית ענתה בצעף:

העבר איננו תכשיט

חתום בתוך קפסה של בדלח

גם איננו

נחש בתוך צנצנת של פחל –

העבר מתנועע

בתוך החנה

וכאשר החנה נוכל לתוך בור

נוכל אתו העבר –

כאשר העבר מביט השמימה

זו תרמת החיים כלם,

גם חיי עבר רחוק עד מאד.

אך האיש הגלמוד מלמל:

והלא היה פעם אברהם בתיב

זה שלא לקח אפלו חוט

מנפש מולידו.

זלדה / מתוך: שירי זלדה, עמ' 122

שיבה הביתה

חזרתי, נכנסתי בשער ואני מביט סביבי, חצרו הישנה של אבא. השלולית בתוך, כלים ישנים שאין בהם תכלית מוטלים בערבוביה, חוסמים את הדרך...החתול אורב על המעקה...הגעת. מי יקבל פני? מי יחכה מאחורי דלת המטבח? עשן עולה מן הארובה, קפה מתבשל... נוח לך, אתה חש את עצמך בבית? איני יודע, איני בטוח כלל...מה תועלת אביא להם, מה להם ולי, ואפילו בנו של אבא אני...ואיני מעז לדפוק על דלת המטבח, רק מרחוק אני מטה אוזן...שאי אפשר יהיה לתפשני כמי שמאזין בחשאי, וכיוון שאני מטה אוזן מרחוק, ממילא איני קולט כלום, רק קול שעון רפה אני שומע- או שמא רק נדמה לי שאני שומע- כשהוא מכה בתוך ימי ילדותי. כל שאר המתרחש במטבח- סודם של יושביו הוא, שהם שומרים אותו מפני. יותר שאתה עומד לפני הדלת ומהסס, יותר גדולה הזרות. ואם היה מישו פותח את הדלת ושואלני שאלה? האם לא הייתי גם אני כמי שמבקש לשמור את סודו?

פרנץ קפקא, קובץ סיפורים, (תרגום: אברהם כרמל), הוצאת שוקן

הגישה הנרטיבית: על-פי הגישה הנרטיבית, הדיאלוג סביב סיפורו של האדם אינו משמש כאמצעי אלא כמטרה. הסיפור שהאדם מספר לעצמו, הופך להיות האדם עצמו. מעצם יצירת הסיפור אנשים חווים שינוי באופן בו הם תופסים את עצמם ואת עולמם, וזאת מאחר ובכוחן של מילים לשנות את התמונות והדימויים הפנימיים. כאשר זיכרון מקבל ביטוי במילים, אין זו העברת רשמים ניטרלית ואובייקטיבית, כי אם עבודה פרשנית וסובייקטיבית. העלאת מאורעות בזיכרון מחייבת לתאר, לפרש ולהעריך אותם מחדש ומזמינה את האדם לבחון שוב את המאורעות הללו ואף למצוא את חוט השני המקשר ביניהם.

© עמותת "דרך כפר – יוזמות חינוך ימין אורד"

להנחיה ולהעמקה בתפיסת חינוך 'דרך כפר': www.derechfar.org.il